
ADDIO ALLA FINE
BESTUURSVERSLAG 2012

VOORWOORD

In dit bestuursverslag over het jaar 2012 geeft het bestuur zijn jaarlijkse inzicht in de stand van zaken rond het International Choreographic Arts Centre (ICK).

ICK is de afgelopen jaren een kunstinstituut geworden met een duidelijke visie op de maatschappij, uitgedrukt in dans. De maatschappij is veranderd en het kunstklimaat ook – de kunstenaar wordt ter verantwoording geroepen; zijn maatschappelijke inbreng is niet meer vanzelfsprekend. Sinds 2012 zoekt ICK vanuit de gedachte 'Addio alla Fine' (Afscheid van Einde) naar een nieuw begin, naar een plaats tussen beweging en brein, tussen kunst en onderneming, tussen luis en pels.

ICK heeft in 2012 meer en meer de vruchten kunnen plukken van de inspanningen van de afgelopen jaren. Onze missie blijft onverkort juist in deze tijd een *centre of excellence* voor de dans te zijn, in een goed vertakt Amsterdams netwerk en in een uitgesproken nationale en internationale context. De profilering van de drie pijlers Producties, Gastkunstenaars en Academie heeft de samenhang en duidelijkheid intern en extern versterkt. We presenteerden spraakmakende dansproducties van Greco en Scholten als ook van talentvolle nieuwe makers. Die laatste ondersteunden we artistiek en zakelijk in hun stap naar onafhankelijkheid en eigenheid. Daarnaast voerden we hoogwaardige educatie- en onderzoekprogramma's uit, die in sterke samenhang met de producties en ons talentontwikkelingsprogramma tot stand kwamen. Ook in 2012 hebben we zowel de kunstliefhebber als een nieuwsgierig nieuw publiek weten te bereiken.

De cultural governance structuur, van kracht sinds 2011, heeft zich ingebed in de organisatie. Het beleid voor het nieuwe kunstenplan 2013-2016 is ingezet vanaf de toekenning (zomer 2012) door het FPK en de Gemeente Amsterdam.

In dit verslag kunt u meer lezen over bovenstaande ontwikkelingen en geeft het bestuur van ICK een toelichting op de prestaties en bijbehorende cijfers. Het verwacht u daarmee een getrouw beeld te geven van de groeifase waarin ICK zich bevindt en spreekt haar vertrouwen uit in het bereiken van de ambitieuze artistieke en zakelijke doelstellingen voor de komende jaren.

Emio Greco | Pieter C. Scholten
Benien van Berkel
bestuur / directie

INHOUD

De samenstelling van de Raad van Toezicht en de directie	blz. 4
Het exploitatieresultaat en de financiële positie van ICK	blz. 5
De realisatie van de voorgenomen prestaties, inclusief geografische spreiding	blz. 6
Meerjarenbegroting	blz. 7
Een kwalitatieve beschrijving van de verrichte activiteiten in het afgelopen jaar	blz. 8
Ontwikkelingen in de opzet van ICK als organisatie en positionering in Amsterdam	blz. 12
Aandachtspunten die een belangrijke invloed hebben – of gaan hebben – op het functioneren en de continuïteit van ICK	blz. 13
Toepassing van de principes van de Code Cultural Governance binnen ICK	blz. 14
Blik op de toekomst	blz. 15

BESTUUR, RAAD VAN TOEZICHT EN DIRECTIE

Het bestuur van de stichting bestond tot 30 januari 2012 uit:

John Schuijt	secretaris en waarnemend voorzitter	directeur van S & P Consulting
Aad Wessel	penningmeester	principal consultant bij Atos Consulting
Marijke Vervoort	algemeen lid	directeur Cramer x Vervoort

De stichting is op 30 januari 2012 omgevormd volgens het Raad van Toezicht-model zoals beschreven in de Code Cultural Governance. Er zijn ten gevolge hiervan nieuwe bestuurders aangesteld en er is een nieuwe Raad van Toezicht benoemd.

Raad van Toezicht per 30 januari 2012:

Leo Smits	directeur PBLQ, voormalig lid Raad van Bestuur Getronics en oud-directeur Berenschot
Jaap Boonstra	professor in Organizational Change and Dynamics, Universiteit van Amsterdam en Esade Londen/Barcelona, directeur Boonstra + Associates, strategy consultants
Diana van Everdingen	lid van de Raad van Toezicht Autoriteit Financiële Markten, voormalig partner en bestuurslid Stibbe Advocaten en Notarissen
Marijke Vervoort	directeur Cramer x Vervoort, experts in belastingadvies
Sir Brian McMaster	voormalig artistiek directeur van het Edinburgh International Festival

Marijke Vervoort heeft de continuïteit van de oude naar de nieuwe situatie gewaarborgd. Per 8 januari 2013 is zij afgetreden.

Bestuur / Directie per 30 januari 2012:

Emio Greco	artistieke en algemene directie	choreograaf/regisseur/danser
Pieter C. Scholten	artistieke en algemene directie	choreograaf/regisseur
Michiel Nannen	zakelijke en algemene directie	tevens directeur Artful Leadership

Benien van Berkel is per 21 januari 2013 aangesteld als managing director van de stichting. Per die datum is Michiel Nannen teruggetreden als zakelijk directeur en zet hij zijn relatie met de stichting voort in de functie van extern adviseur.

EXPLOITATIERESULTAAT EN FINANCIËLE POSITIE

Het resultaat over 2012 is een tekort van € 285.917. Een bedrag van € 165.817 zijnde 55,75% van het (negatieve) saldo uit gewone bedrijfsvoering is onttrokken aan het bestemmingsfonds FPK. De stand van het bestemmingsfonds FPK is per 31 december 2012 € 100.879. Het restant van € 120.100 is onttrokken aan de algemene reserve. Bovendien is de bestemmingsreserve "Philip Morrisprijs" van € 22.689 toegevoegd aan de algemene reserve. De stand van de algemene reserve is daardoor per 31 december 2012 € 236.365. De stand per 31 december 2012 van het totale eigen vermogen bedraagt € 337.244.

De opgebouwde reserve is in 2012 nodig geweest om vier nieuwe voorstellingen te kunnen creëren, waarvan drie grotezaalvoorstellingen en een locatieproject, en om de algemene marketing en de publiciteit rondom voorstellingen te intensiveren en te verbeteren. Bovendien is geïnvesteerd in een professionalisering van de geautomatiseerde kantoorssystemen. Nadat elk van de jaren 2009, 2010 en 2011 een overschot lieten zien, zijn per saldo, over de vier jaar van het kunstenplan 2009-2012 genomen, de inkomsten en uitgaven nu meer in balans gekomen.

De financiële positie van ICK is dankzij de vierjarige subsidie voor de periode 2009-2012 nog steeds stabiel en stevig. In 2012 presteerde de stichting ten opzichte van de 17,5% eigen-inkomstennorm wederom goed, ondanks de economische crisis. Het percentage eigen inkomsten ligt in 2012 op het niveau van de door ICK ten tijde van de aanvraag zelf opgelegde inkomstennorm van 29%, namelijk op 28,92%.

In de jaarrekening is een uitgebreide toelichting opgenomen op de jaarcijfers.

PRESTATIES

ICK heeft in 2012 in totaal 84 voorstellingen gedanst. Hiervan hadden er 18 in de standplaats Amsterdam en 30 in de rest van Nederland plaats. De overige 36 voorstellingen werden gegeven in het buitenland. In de aanvraag is aangegeven dat dit zou zijn: 16 in de standplaats, 30 in de rest van Nederland en 40 in het buitenland. Te constateren valt dat de verkoop van voorstellingen in het buitenland nog iets is achtergebleven (- 4) maar wel een stijging vertoont ten opzichte van 2011 (+ 6).

Gezien de doelstelling die ICK zichzelf heeft opgelegd om een groter publieksbereik te realiseren, zijn de prestaties tevredenstellend. Er was een publieksbereik begroot van in totaal 19.400 bezoekers. De voorstellingen werden in 2012 in totaal door 21.062 mensen bezocht (2011: 18.522) met de volgende verdeling: 3344 in Amsterdam, 4569 in de rest van Nederland en 13.149 in het buitenland. Net als in vorige jaren valt echter te constateren dat de internationale voorstellingen meer bezoekers trekken dan die in Nederland. Publieksontwikkeling in eigen land blijft dan ook nog steeds een belangrijk aandachtspunt.

Behalve met voorstellingen bereikte ICK onder de noemers educatie en research van de Academie 5157 bezoekers met maar liefst 181 activiteiten. De Academie heeft in 2012 haar activiteiten geïntensiveerd en uitgebreid, met name in het kader van door de EU ontvangen subsidies voor de projecten SPAZIO (educatie) en LABO21 (research). Daarnaast heeft de Dance Engine, een coproductie van ICK met Cinedans die in het najaar van 2011 in gebruik is genomen, in 2012 een groot aantal bezoekers getrokken. Van het totaal aantal bezoekers zijn 2425 bezoekers afkomstig van de Dance Engine. Met 19 overige activiteiten (voornamelijk inleidingen en nagsprekken bij de voorstellingen) werden 443 mensen bereikt.

In totaal bereikte ICK in 2012 26.662 bezoekers met 284 activiteiten.

MEERJARENBEGROTING

BATEN	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
	€	€	€	€
Directe opbrengsten				
Publieksinkomsten	372.750	389.497	410.428	430.000
Sponsorinkomsten	57.200	67.171	79.544	93.600
Overige inkomsten	100.000	109.785	118.239	125.620
Indirecte opbrengsten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal opbrengsten	<u>529.950</u>	<u>566.453</u>	<u>608.211</u>	<u>649.220</u>
Subsidie gemeente Amsterdam	629.320	629.320	629.320	629.320
Subsidie FPK	751.500	751.500	751.500	751.500
Subsidies Incidenteel	32.500	32.500	32.500	32.500
Bijdragen uit private middelen	123.850	139.150	150.490	163.907
Totaal Subsidies / Bijdragen	<u>1.537.170</u>	<u>1.552.470</u>	<u>1.563.810</u>	<u>1.577.227</u>
TOTAAL BATEN	<u>2.067.120</u>	<u>2.118.923</u>	<u>2.172.021</u>	<u>2.226.447</u>
LASTEN	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
	€	€	€	€
Beheerlasten personeel	148.825	152.546	156.359	160.268
Beheerlasten materieel	267.720	274.413	281.273	288.305
Totaal beheerlasten	<u>416.545</u>	<u>426.959</u>	<u>437.632</u>	<u>448.573</u>
Activiteitenlasten personeel	1.137.513	1.165.951	1.195.100	1.224.977
Activiteiten materieel	518.062	531.013	544.289	557.897
Totaal activiteitenlasten	<u>1.655.575</u>	<u>1.696.964</u>	<u>1.739.389</u>	<u>1.782.874</u>
TOTAAL LASTEN	<u>2.072.120</u>	<u>2.123.923</u>	<u>2.177.021</u>	<u>2.231.447</u>
SALDO UIT GEWONE				
BEDRIJFSVOERING	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Saldo rentebaten / –lasten	5.000	5.000	5.000	5.000
Saldo bijzondere baten / lasten	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

ACTIVITEITEN

De activiteiten van ICK zijn ondergebracht in drie pijlers, Producties, Gastkunstenaars en Academie, die elk in hun eigen activiteiten de overkoepelende missie in gedachtengoed, visies en ideeën vertegenwoordigen.

1. PRODUCTIES

Nieuwe creaties dansgezelschap Emio Greco | PC

In het jaar 2012 zijn er vier nieuwe voorstellingen van Emio Greco en Pieter C. Scholten in première gegaan: *La Commedia* (grote zaal), *Passione in Due* (grote zaal en middenzaal), *Addio alla Fine* (locatievoorstelling) en *Double Points: Extremalism* in samenwerking met het Ballet National de Marseille (grote zaal).

La Commedia (theaterversie, Nederlandse première januari 2012, Stadsschouwburg Amsterdam)

Na de wereldpremière in Hangar Bicocca in Milaan in 2011, is de theaterversie van *La Commedia* in 2012 zeer goed ontvangen in zowel de nationale als de internationale theaters. In deze dansvoorstelling leggen Greco en Scholten hun driedelige internationaal succesvolle Dante-cyclus langs de komische meetlat. Zeven rasartiesten voeren de zeven dagen van de week ten tonele, werpen de dans van zich af en presenteren zich als 'entertainers'. Geleid door een spreekstalmeester wordt de dagelijkse sleur doorbroken en brengt uiteindelijk zondag ons in het hiernamaals – de ultieme bevrijding.

Theaterkrant.nl (Sander Hiskemuller): "De productie is een cultuurpessimistische afrekening die nog tijden door blijft galmen. *La Commedia* werkt als antigif."

Passione in Due (première april 2012, Stadsschouwburg Amsterdam)

In dialoog met Bachs Matthaeus Passion, bewerkt en live uitgevoerd door componist en allround musicus Franck Krawczyk, ontvouwt zich een zinderend dansconcert tussen twee mannen, tussen dans en muziek. Zij verhouden zich, zowel dreunend als lichtvoetig. Niet altijd in vrede, immer vol passie. Gedreven door 7 noodzakelijkheden en 7 verschillende tempi keert Emio Greco zijn lichaam in *Passione in Due* binnenstebuiten, transformeert hij van briesend paard tot onwetende clown, van stripper tot kwetsbare Jezus-figuur.

Le Monde (Pierre Gervasoni): "De waarheid van *Passione in Due* is die van een drievoudig hiernamaals, dat van de dans, dat van de muziek en dat van het theater."

Addio alla Fine (première juni 2012, Holland Festival / Amsterdam)

Addio alla Fine is het grootste locatieproject van Greco en Scholten tot nu toe. In deze voorstelling wordt het geloof in onze voortploeterende samenleving onderzocht. De zeven uitzonderlijke en karaktervolle dansers van Emio Greco | PC, onder wie Greco zelf, tonen hoe dynamiek en energie doorgegeven kunnen worden, op basis van het vertrouwen dat de ander jouw energie ontvangt en voortzet. *Addio alla Fine* is een zoektocht naar een fysiek en mentaal nulpunt dat eindigt in uitputting, maar ook de weg vrijmaakt voor nieuwe ervaringen. Het einde wordt een nieuw begin.

Trouw: "Geweldige formatiedans en louteringsslag ineen, waarin de toeschouwer de ronduit fenomenale dansers letterlijk kan aanraken."

Double Points: Extremalism (première oktober 2012, Opéra Municipal / Marseille)

In *Double Points: Extremalism* is het ballet het startpunt, waar rol en plaats sinds lange tijd uitermate gecodificeerd en geconnoteerd zijn. Het lichaam van het ballet en het lichaam van de stad worden door Greco en Scholten met elkaar verbonden. De dansers van het Ballet National de Marseille dansen hun stad, 'heldin' van rotsen en asfalt, de stad van immigratie en Zinedine Zidane. Met elke stap vergroten de dansers hun wereld, en daarmee hun persoonlijke en gezamenlijke perspectieven.

La Marseillaise (Antoine Pateffoz): "De gitaar en de andere instrumenten op het toneel doen de adrenaline in de lijven van de dansers en in het collectieve lichaam ontvlammen."

Repertoire

Het actief opbouwen van een hedendaags repertoire en het blijven spelen van belangwekkende voorstellingen maakt intrinsiek deel uit van de artistieke werking van ICK. Onder de categorie repertoire vallen dan ook alle voorstellingen die het gezelschap vanaf haar ontstaan heeft ontwikkeld. In 2012 is er wereldwijd getourd met de voorstellingen: *HELL* (Salzburg), *One & Two* (Luik), *Conjunto di Nero* (Cremona en Bogota), *La Commedia* (o.a. Helsinki en Padova) en *ROCCO* (o.a. London en Rio de Janeiro).

2. GASTKUNSTENAARS

Gastkunstenaars zijn geselecteerde (jonge) kunstenaars die door ICK artistiek en zakelijk begeleid en gecoacht worden zodat zij daarna op eigen kracht als maker én als zelfstandig ondernemer, hun weg kunnen vervolgen. Er bestaan twee formats binnen het programma: de visiting artists, die een kortere periode betrokken zijn bij ICK maar regelmatig terugkeren en de artist in residence die zijn professionele werk voor langere tijd vervlecht met ICK.

In 2012 is begonnen met de voorbereiding van de twee nieuwe artists in residence Jan Martens en Mor Shani voor 2013-2015 en kwam tevens aan het einde van het jaar een einde aan de werkperiode van de artist in residence Andrea Božić.

Artist in residence 2012

Andrea Božić (1970) is een in Amsterdam gevestigde choreografe. Zij studeerde moderne dans in Kroatië en behaalde daar tevens een graad in Comparative Literature and English. In Nederland studeerde zij in 1999 af aan de School voor Nieuwe Dansontwikkeling (SNDO) en in 2005 bij Dance Unlimited (nu: Amsterdam Master of Choreography). Božić was de eerste die als artist in residence bij ICK werd uitgenodigd en zij heeft van 2009 tot begin 2012 haar werk vervlochten met ICK. Zij sloot haar residency af met de productie *Lithium*, die in april 2012 opnieuw op tournee is gegaan.

Andrea maakte *Lithium* rondom twee dominante stemmingen die volgens haar kenmerkend zijn voor onze moderne samenleving: 'mania' en 'melancholia'. In de combinatie van de twee: 'Melanchomania', ontstaat een ruimte waarin de energie stroomt en de sfeer continu verschuift. *Lithium* is een minimale performance met spectaculaire onderbrekingen; een levend organisme dat voortdurend transformeert. Het is een zelfvoorzienende, minimalistische voorstelling met spectaculaire onderbrekingen voor vijf dansers van ICK, een beeldend kunstenaar, een componist, de ruimte om hen heen, enkele stuks fruit en groenten. Gebaseerd op stomp-the-yard step-dancing op een virtueel schaakbord, op teksten van Eliots *The Waste Land*, Becketts *Rockaby* en *Surfin' Bird* van The Trashmen (allen zelf melanchomanisch).

Daarnaast nam Andrea ook deel aan diverse van de lopende projecten van de Academie, waaronder het negendaagse creatieve lab dat Andrea samen met Julia Willms gaf aan de deelnemers van SPAZIO tijdens de residentie bij het Croatian Institute for Movement and Dance (HIPPI) in Zagreb.

Artists in residence vanaf 2013

Jan Martens (1984) studeerde in 2005 af aan de Fontys Dansacademie Tilburg, en in 2006 aan het Koninklijk Conservatorium Dans, Artesis Hogeschool Antwerpen. Hij is een jonge choreograaf die bezig is een eigen beeldtaal te ontwikkelen die geïnformeerd wordt door het lichaam. Hij maakt zijn eigen werk en gaat samenwerkingen aan met andere kunstenaars. Hij wil dit tijdens zijn gastkunstenaarschap bij ICK naast elkaar blijven doen. We ondersteunen, begeleiden en coachen hem bij de diverse projecten die hij gaat ondernemen en we gaan samen met hem zorgdragen voor een holistische ontwikkeling van grote lijnen binnen zijn praktijk.

Mor Shani (1985) studeerde in 2009 af aan de ArteZ Dansacademie. Shani maakt werk dat gekenmerkt wordt door delicate verschuivingen van betekenissen die gegenereerd worden door het lichaam. Hij wil een consistente en coherente praktijk ontwikkelen waarbinnen hij voor langere tijd met dezelfde groep mensen kan werken. ICK ontwikkelde samen met hem een werkplan waarin creatie en research parallel kunnen lopen.

Visiting artists 2012

Florentina Holzinger (1986) studeerde onlangs af aan de AHK/SNDO met een onorthodox discours dat al veel aandacht heeft in o.a België. Zij maakt samen met Vincent Riebeek (1988) werk waarin zij materiaal uit de popcultuur mengen met archaische elementen uit de performance-art en dansgeschiedenis. Zij creëren zo een geheel eigen universum. In 2012 had Holzinger een residentie bij ICK om haar eindexamen solo *Silk* te herwerken en af te monteren. Ze heeft hem getoond op ImPulsTanz 2012 in Wenen en won de aanmoedigingsprijs Prix Jardin d'Europe. ICK blijft in de nabije toekomst een plek waar Florentina zelfstandig haar signatuur onderzoekt en ontwikkelt.

Muhanad Rasheed (1985) is choreograaf, componist en performer van dansgezelschap Iraqi Bodies. In 2011 won hij de Prijs van de Nederlandse Dans Dagen als ook de Zwaan voor Meest Indrukwekkende Dansproductie 2010. Geboren in Bagdad studeerde hij daar Theater aan het instituut voor Beeldende Kunst. Muhanad werkte in 2011 met ICK samen voor zijn project *Insomnia*. In 2012 ontwikkelde hij een plan voor het bewegingsonderzoek *Inner Body Sound*. ICK heeft inhoudelijk advies gegeven en is aan een traject met hem begonnen voor het vinden van partners voor dit project.

Michele Rizzo (1984) is onlangs afgestudeerd aan de AHK/SNDO en wil een radicale her-denking doen van de middelen waarmee hij zijn passie voor performance en dans kan delen, uiten en verspreiden. Hij is bezig een dagelijkse danspraktijk te ontwikkelen waaruit een solo en een workshop zullen voortkomen. In 2012 heeft Michele een residentie

bij ICK gehad waarin hij *M* heeft ontwikkeld. *M* is een ongoing project in de vorm van een performance, tentoonstelling en magazine. Dit project werd mede ondersteund door Nagib (Maribor) en door Dansmakers in Amsterdam. Hij heeft voor *M* samengewerkt met dramaturg Igor Dobricic, diverse beeldend kunstenaars waaronder Daniel Vom Keller, Katarzyna Szugajew en Erwin Olaf.

Vincent Verburg studeerde in 2002 af aan de AHK/SNDO. Vincent Verburg wil op choreografisch gebied een combinatie maken waarin improvisatie wordt afgewisseld met vastgelegde structuren en dit toepassen in de rigide structuur van de Urban dans. ICK heeft hem inhoudelijk en technisch geadviseerd bij de ontwikkeling van zijn project ID. Hierin gaat Vincent op zoek naar de identiteit, de overeenkomst en het verschil tussen drie lichamen. Er is voor dit project een open kubus ontworpen met aan de voor- en achterkant een doorschijnend doek waarop geprojecteerd kan worden. Bovenop zit een bewegende arm waaraan licht zit bevestigd en die steeds sneller kan gaan bewegen. Door de (live) projectie van beelden en teksten komen de performers in een digitale wereld terecht en worden er verbindingen gelegd tussen geluid, beweging en tekst.

3. ACADEMIE

Academie staat voor de overdracht en ontwikkeling van kennis op het gebied van de danspraktijk. De academie kent twee richtingen: educatie en onderzoeksprojecten. In 2012 zijn de volgende projecten gerealiseerd:

Educatie

In een aantal grote steden in Nederland zijn de volgende educatieprojecten, masterclasses en workshops gerealiseerd:

- ▲ SPAZIO - *a European network for dance creation*
- ▲ *Double Skin/Double Mind* Curriculum bij de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK)
- ▲ *Double Skin/Double Mind* installatie bij de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) voor de onderzoeksgroep ARTI
- ▲ *Double Skin/Double Mind* workshops en Masterclasses
- ▲ Workshop *La Commedia*
- ▲ Masterclass repertoire *ROCCO*
- ▲ workshop Comedy and Dance door Howard Komproe in Utrecht, Rotterdam, Breda
- ▲ *Lezing Intermediality and the public sphere* by Suzan Tunca in het kader van de MA Performing Arts in Sound Word and Image

Een gedeelte van deze activiteiten hebben ook in het buitenland plaatsgevonden waaronder in Italië, Finland, Brazilië, Turkije en Polen.

SPAZIO - *a European network for dance creation* is een Europees formatief en creatief programma voor jonge dansmakers dat zich richt op het interdisciplinaire karakter van de dans. Gepland als tweejarig programma heeft SPAZIO tot doel de gaten te vullen die voortkomen uit een tekort aan kwalitatief hoogwaardig en gespecialiseerd onderwijs voor hedendaagse dansmakers en om de noodzakelijke fundamenten te leggen voor een overbrugging tussen dat onderwijsniveau en het professionele werkveld waar jonge choreografen naar op weg zijn.

SPAZIO is een project van de volgende Europese instellingen: het International Choreographic Arts Centre (ICK) in Amsterdam, CSC DanceHouse in Bassano del Grappa, Italië, het Croatian Institute for Movement and Dance in Zagreb, Hongarije, Art Stations Foundation in Poznan, Polen. SPAZIO wordt financieel ondersteund door het Cultuurprogramma van de Europese Unie.

Op de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten verzorgde ICK voor de vierde keer het *Double Skin/Double Mind* curriculum voor de 1ste, 2de en 3de jaars studenten van de opleiding Moderne Theaterdans. Dit curriculum biedt een intensief programma rond *Double Skin/Double Mind*, de bewegingsmethodiek van Emio Greco en Pieter C. Scholten. De interactieve installatie *Double Skin/Double Mind* wordt hierbij ingezet als hulpmiddel voor studenten om materiaal te ontwikkelen en rondom dit materiaal te improviseren. De onderzoeksgroep ARTI van de AHK benut dit tegelijkertijd om meer onderzoek te doen naar de installatie als educatieve tool.

Double Skin/Double Mind-workshops van verschillende lengtes en omvang en masterclasses van het repertoire van *La Commedia* en *ROCCO* zijn aangeboden in verschillende steden in Nederland, met name in verband met de voorstellingen van Emio Greco|PC, alsmede op festivals en theaters in Helsinki, Istanbul, Rio de Janeiro en Padova. Hiernaast werd de workshop Comedy en Dans, gegeven door Howard Komproe, aangeboden in de belangrijkste steden van de Nederlandse tournee van de voorstelling *La Commedia*.

Binnen de Performance Studies van de Universiteit van Amsterdam is er ook een focus op het werk van Emio Greco en Pieter C. Scholten ontwikkeld. Saskia Kersenboom gebruikt hun werk als uitgangspunt voor haar MA-cursus Performing Arts in Word, Sound and Image. Danseres Suzan Tunca werd uitgenodigd voor haar lezing *Intermediality and the public sphere*.

Onderzoek en ontwikkeling

- ▲ (Dance) Notation Series
- ▲ Labo21 Salon # 1
- ▲ Documentatiemodel
- ▲ Marlon Barrios Solano's Onderzoeksproject
- ▲ Dance Engine
- ▲ IDOCDE

De (Dance) Notation Series is tegelijk een online en een real-life platform voor het uitwisselen van vraagstukken en projecten over dansnotatie. Het is het resultaat van een groeiende samenwerking met het lectoraat Kunstpraktijk en Artistieke Ontwikkeling van Marijke Hoogenboom aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en andere, internationale partners. (Dance) Notation Series is een initiatief van ICK en het lectoraat Kunstpraktijk en Artistieke Ontwikkeling van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.

Het onderzoeksproject *pre-choreographic elements*, gestart in 2011, waarin Emio Greco en onderzoekster Bertha Bermudez de basisprincipes van het werk van de choreograaf verder probeerden te definiëren, werd in 2012 verder voortgezet. Onder andere in het kader van het EU project LABO21 in samenwerking met Wayne McGregor Random Dance (Verenigd Koninkrijk), Badco (Kroatië) en de Universiteit van Coventry (Verenigd Koninkrijk). Troubleyn van Jan Fabre (België) is onderzoekspartner en coördinator van LABO21.

LABO21, of het laboratorium van de 21e eeuw, is een platform dat drie autonome onderzoeksprojecten omvat over artistieke methoden in drie Europese landen. De resultaten worden openbaar gemaakt door middel van tijdschriftpublicaties, tool releases, installaties, performances en presentaties. Presentaties zijn gepland om plaats te vinden binnen de partnerevenementen, maar ook buiten de partnerstructuur. ICK was gastheer van de eerste Labo21 Salon van 21 tot 24 november 2012 in Amsterdam. Dit resulteerde in een zeer inspirerende en productieve bijeenkomst voor alle partners en onderzoekers. LABO21 wordt ondersteund door het uitvoerend agentschap Onderwijs, Audiovisuele Media en Cultuur (EACEA) van de Europese Commissie.

Het Documentatiemodel is een van de resultaten van het interdisciplinair onderzoeksproject *Inside Movement Knowledge*. Het model is ontwikkeld door Gaby Wijers, Annet Dekker en Vivian van Zaase, en is een ontwerp voor een multimedia-applicatie voor de documentatie van tot nu toe immateriële artistieke processen. In 2012 zijn de producties *Lithium* van Gastkunstenaar Andrea Bozic, en *Addio alla Fine* van Emio Greco en Pieter C. Scholten, als case studies gebruikt om het Documentatiemodel verder te testen en te verbeteren. Het model zal ook worden geïntegreerd in de Meta-Academy, een online educatief platform dat momenteel door Marlon Barrios Solano wordt ontwikkeld in het kader van zijn onderzoeksproject bij ICK.

Dance Engine is een dans game ontwikkeld in samenwerking met Cinedans en Fourcelabs in 2011. Deze game was te ervaren tijdens Ciné Privé (Gent), Julidans (Amsterdam), eXplore Dance Festival (Boekarest, Roemenië), het LightHouse Festival (Den Haag) en Cinekid on Tour (Nijmegen, Amstelveen en Enschede).

Vanwege de interesse in het veld van danseducatie en pedagogie, en de link met documentatie en dansnotatie, heeft ICK zich in 2012 aangesloten bij het EU-gefinancierde project IDOCDE (International Documentation of Contemporary Dance Education). IDOCDE is een project dat is opgezet om best practices van hedendaagse danseducatie te ontwikkelen en documenteren, om het netwerken van opleiders in de hedendaagse dans te verbeteren en de zichtbaarheid van deze levendige kunstvorm te vergroten. Het twee jaar durende pilotprogramma is een netwerk van twaalf Europese dansopleiders die regelmatig samenkomen voor uitwisseling, peer onderzoek en voor de ontwikkeling van een online database.

ONTWIKKELINGEN

Hier volgen een aantal ontwikkelingen in de opzet van ICK als organisatie en in de positionering in Amsterdam die 2012 hebben plaatsgevonden:

Het Ondernemingsplan 2013-2016 is medio 2012 voltooid. Centraal staan de nationale en internationale partnerships in het kader van de artistieke koers. ICK voelt zich in zijn plannen erkend door de positieve adviezen van de hoofdfinanciers: het Fonds Podiumkunsten (FPK) en de Gemeente Amsterdam. Hiermee is een stevig fundament gelegd en verdere groei mogelijk gemaakt voor de komende jaren.

De artistieke samenwerking is uitgebreid naar associate artists Nicole Beutler en Jakop Ahlbom en bestendigd met onze partners Het Nationale Ballet, de Stadsschouwburg Amsterdam, Theater Frascati, Holland Festival en de Nederlandse Dansdagen, alsmede met internationale partners als Marseille 2013, Maison de la Culture Amiens en Torino Danza.

De pijler Gastkunstenaars is geprofessionaliseerd en hiervoor is een aparte artistiek coördinator aangetrokken: Renee Copraij, voormalig programmeur van Theater a/d Werf. Ook zijn de nieuwe werknemers Charlotte Adrian en Marieke van Bueren aangenomen om respectievelijk de pijlers Producties en Academie verder te ontwikkelen.

Er is vormgegeven aan een samenwerking met de zakelijke markt door middel van een eigen Art & Inspiration Club voor ondernemende particulieren en bedrijven, een Vriendenorganisatie voor bezoekers, een Business Advisory Board voor zakelijk advies op maat en door sponsorwerving (Booking.com).

In de pijler Academie zijn educatieve programma's voor de jeugd van Amsterdam ontwikkeld, in samenwerking met Jeugdtheater de Krakeling als partner.

Er is veel aandacht geweest voor interactie met (potentieel) publiek, waaronder verschillende social mediacampagnes op Facebook rond *Addio alla Fine* en onze optredens op het festival Lowlands, boksworkshops in het kader van de productie *ROCCO*, en comedyworkshops met Howard Komproe in het kader van *La Commedia*. En er was zichtbaarheid in Nederland via twee TV-commercials en bijdragen aan TV-programma's van de NTR over het Holland Festival en de Nederlandse Dansdagen.

Aansturing van de organisatie is verder versterkt door het aantrekken van een fulltime managing director die de groei vanaf januari 2013 verder vorm kan geven. Dit biedt ook ruimte voor Scholten en Greco om zich meer met creatie, toekomstverkenning en internationale samenwerking bezig te houden.

De huisvesting van ICK blijft een bron van zorg. De studio is technisch en facilitair niet toereikend voor de ambities van het groeiende gezelschap en zijn producties; evenmin biedt het huisvesting aan de in residentie werkende gastkunstenaars. De kantoren zijn gescheiden van de studio hetgeen de efficiëntie en communicatie in de organisatie niet ten goede komt. Sinds 2009 is ICK in afwachting van een positief besluit van de Gemeente Amsterdam over de ontwikkeling van een van de STORK-hallen in Amsterdam Noord tot een Danshuis voor dansgezelschappen en freelance dansmakers. Het besluit daarover wordt in december 2012 door de gemeenteraad verdaagd naar voorjaar 2013.

AANDACHTSPUNTEN

De economische crisis in relatie tot de noodzaak om financiering bij bedrijven en particulieren te verwerven enerzijds en de vereiste groei in publieksbereik anderzijds is een belangrijk punt van aandacht. Het opbouwen van bedrijfsrelaties en nieuw publiek kost meer tijd dan de jaarlijkse prestatienormen van de subsidiënten feitelijk toelaten. Tegelijkertijd wordt juist de particuliere sector getroffen door de economische crisis en loopt over de hele cultuursector gezien de ticketinkomsten terug, hetgeen de mogelijkheden van cultureel ondernemerschap beperkter maken.

ICK heeft sinds 2011 een onstuimige groei doorgemaakt en de organisatie uitgebreid met (veelal) jonge medewerkers. Het in balans brengen van de nieuwe organisatie teneinde een structurele groei mogelijk te maken, vergt de nodige aandacht van de directie. In 2012 bleek met name de zakelijke directie met 0,4 fte onderbezet om de organisatie mee te trekken in de groei, waardoor veel zakelijke besomeringen neerkwamen op de directeuren Emio Greco en Pieter C. Scholten. Met het aantrekken van een nieuwe managing director in 2013 kunnen Greco en Scholten zich weer meer concentreren op de artistieke groei en ontwikkeling van ICK.

Zorgelijk is de ontwikkeling in de uitkoopsommen van de theaters. De meeste theaters in Nederland bieden geen uitkoopsommen meer aan, maar zijn overgegaan op partages, soms in combinatie met een lage garantiesom. Het risico ligt daarmee overwegend bij ICK. Bovendien worden de toegangsprijzen door de theaters zo laag gehouden, dat het op termijn vrijwel onmogelijk wordt om aan de prestatie-eisen te blijven voldoen bij gelijkblijvende trend. Deze ontwikkeling is een belangrijk discussiepunt met zowel de theaters als onze financiers.

CODE CULTURAL GOVERNANCE

De principes van de 'Code Cultural Governance' zijn ook in 2012 toegepast. ICK is georganiseerd volgens het Directie/Raad van Toezicht-model. De best-practices die voor dit model gelden, worden nageleefd voor zover de omvang van de organisatie dit toelaat. De werkprocessen en verantwoordelijkheden zijn schriftelijk gedefinieerd en er wordt volgens deze afspraken gewerkt. De Raad van Toezicht wordt elk kwartaal geïnformeerd door de directie over de stand van zaken, zowel op financieel, op organisatorisch als op inhoudelijk gebied door middel van mondelinge en schriftelijke managementrapportages. De Raad van Toezicht werkt met een rooster van aftreden.

De directie bestaat sinds 30 januari 2012 uit Emio Greco, Pieter C. Scholten en Michiel Nannen (per 21 januari 2013 is Michiel Nannen vervangen door Benien van Berkel). De Raad van Toezicht wordt gevormd door Leo Smits (directeur PBLQ, voormalig lid Raad van Bestuur Getronics en oud-directeur Berenschot), Jaap Boonstra (professor in Organizational Change and Dynamics, Universiteit van Amsterdam en Esade Londen/Barcelona), Diana van Everdingen (Raad van Toezicht Autoriteit Financiële Markten, voormalig partner en bestuurslid Stibbe Advocaten en Notarissen) en Sir Brian McMaster (voormalig directeur van het Edinburgh International Festival). Zij zijn actief betrokken bij het ontwikkelen van de organisatie en het uitbouwen van de (sponsor)relaties. ICK voldoet daarmee aan de Code Cultural Governance, Raad van Toezicht model.

De directie van ICK zoekt samen met de Raad van Toezicht nog naar uitbreiding van de Raad en verwacht hier in de loop van de eerste helft van 2013 invulling aan te kunnen geven. Het team bestaat verder uit een vaste kern van medewerkers die gedurende bepaalde periodes uitgebreid kan worden vanuit een schil van bekende freelancers. Ieder van de drie pijlers is vormgegeven als een 'miniononderneming', die binnen ICK zorg draagt voor haar eigen artistieke en zakelijke resultaten en hier flexibel op kan bijsturen. De organisatie is voortdurend in beweging om nog efficiënter en effectiever te worden. Het personeelsbestand bestaat momenteel uit drie directieleden, negen medewerkers, twee technici en zes dansers. Daarnaast zijn diverse dansers op honorariumbasis aan het gezelschap verbonden en tevens (vaste) freelancers betrokken in ondersteunende functies (advies, ontwerp, techniek, verkoop).

BLIK OP DE TOEKOMST

Na vier jaar kunnen we met enige trots zeggen dat ICK dankzij de steun van het Fonds Podiumkunsten en de Gemeente Amsterdam bewezen heeft een eigentijds kunstenplatform voor de dans te zijn. Dat zijn tijd vooruit was en is op het gebied van samenwerking en cultureel ondernemerschap. ICK is er dan ook trots op de erkenning gekregen te hebben van beide instellingen en zich vanaf 1 januari 2013 Stadsgezelschap Dans van Amsterdam te mogen noemen. ICK neemt deze verantwoordelijkheid vol passie op zich en bouwt hiermee voort op de behaalde resultaten om juist in deze tijd weer een sprong voorwaarts te maken. ICK wil een *centre of excellence* zijn: waar cultureel ondernemerschap bestaat uit nieuwsgierigheid, creativiteit en daadkracht in een kader van gezond financieel management. Onze vernieuwing zit in overdenking, tegen de kortzichtigheid van onze gehaaste maatschappij in. Onze authenticiteit zit in dit bouwen op onze ervaring en expertise, en in het actief reflecteren. Alleen zó kunnen we invulling te geven aan de topkwaliteit van 'artistic excellence'. Wij streven een integere cultuur en kunstbeleving na – geen pure consumptie. Kunst mag weer bevoorrecht worden.

Amsterdam, 24 april 2012

Emio Greco | Pieter C. Scholten
Benien van Berkel